AAN DE RAAD

Datum behandeld in college	28 september 2026	**Zaaknummer**	2026-245782
Datum agendering	22 oktober 2026		
Afdeling	Samenleving/Omgeving		
Onderwerp	Collegeprogramma 2026-2030		
Portefeuillehouder	M. van der Meer		

Samenvatting

In de raadsvergadering van 4 juni jl. heeft de raad het coalitieakkoord 2026-2030 *Hjoed dwaan wat moarn freget* vastgesteld en het college opdracht gegeven om dit uit te werken in een uitvoeringsprogramma. Het resultaat, het collegeprogramma 2026-2030, deelt het college via dit voorstel met de raad. De raad wordt geïnformeerd over de financiële vertaling van het collegeprogramma. Ook zijn overige incidentele begrotingsaanvragen op een rij gezet. Via een begrotingswijziging zullen deze landen in de programmabegroting 2027.

Voorstel

1. Kennis te nemen van het Collegeprogramma 2026-2030 *Hjoed dwaan wat moarn freget*;
2. Kennis te nemen van de 'Financiële vertaling van het collegeprogramma';
3. Kennis te nemen van de 'Begrotingsaanvragen bestaand/nieuw beleid en bedrijfsvoering';
4. De financiële gevolgen van de besluiten onder 2 en 3 te verwerken als 1e begrotingswijziging bij de programmabegroting 2027, die op 12 november 2026 ter besluitvorming wordt voorgelegd;
5. In te stemmen met het 'Proces plan van aanpak sluitende begroting 2028'.

Aanleiding
In de vergadering van 4 juni 2026 heeft de raad het coalitieakkoord 2026-2030 *Hjoed dwaan wat moarn freget* vastgesteld. Aanvullend is het college gevraagd een uitvoeringsprogramma op te stellen en dit vóór 1 november 2026 aan de raad voor te leggen.

Het coalitieakkoord is uitgewerkt in een collegeprogramma waarin de ambities voor de komende vier jaar zijn vastgelegd. Daarbij is de indeling uit het coalitieakkoord gevolgd; in vier thema's zijn de hoofdlijnen toegelicht. Ook is voor de komende bestuursperiode een fasering uitgestippeld.

Een solide en toekomstbestendige financiële huishouding is de basis onder het coalitieakkoord. Die lijn ziet de raad terug in de financiële vertaling van het collegeprogramma. Het financieel meerjarenperspectief maakt dat wij terughoudendheid zijn als het gaat om het aangaan van structurele verplichtingen. Structurele investeringen zijn zoveel mogelijk beperkt tot de ruimte die in de begroting beschikbaar is. Om die reden stellen wij ook voor om het begrotingssaldo 2027 incidenteel in te zetten. De jaren daarna laten namelijk een oplopend negatief resultaat zien.

Incidenteel hebben we gezorgd voor meer financiële ruimte. Door aanpassing van de ondergrens van de Algemene Reserve (AR) van € 15 naar € 10 miljoen en aanpassing van de risicofactor van 1.2 naar 1.0 is er ruimte ontstaan om te investeren in de Waadhoekse samenleving. Dit doen we zorgvuldig.

Bij de inzet van deze ruimte heeft het college primair gezocht naar structurele en incidentele dekking voor de ambities waar de huidige bestuursperiode de nadruk op wordt gelegd. Daarnaast wordt er nog incidenteel ruimte gezien voor andere begrotingsaanvragen.

Het is van belang om ook in de toekomst te kunnen blijven investeren én te werken aan een toekomstbestendige financiële huishouding. In het document 'Proces plan van aanpak sluitende begroting 2028' wordt beschreven welke stappen het college hierin samen met de raad wil zetten.

Beoogd (meetbaar) effect
De raad wordt, voorafgaand aan de behandeling van de begroting, betrokken bij de bestuurlijke keuzes van het college en de financiële effecten daarvan. De raad neemt een besluit over het proces om ook na 2027 tot een sluitende begroting te komen.

Motivering

<u>Argumenten</u>

1.1 Het collegeprogramma is de vertaling van het college van het coalitieakkoord.
In het coalitieakkoord is op hoofdlijnen geschetst waaraan de coalitie wil werken. Het collegeprogramma laat zien hoe het college hiermee de komende jaren aan de slag zal gaan en welke middelen hiervoor benodigd zijn. Bij de vertaling van de ambities in het collegeprogramma wordt de indeling van het coalitieakkoord gevolgd. Met de tekst van het collegeprogramma is de raad op de hoogte van de ambities van het college voor de komende vier jaar.

1.2 Hiermee wordt voldaan aan de wens van de raad.
Op 4 juni 2026, tijdens de behandeling van het coalitieakkoord, is het college gevraagd het coalitieakkoord uit te werken in een collegeprogramma en dit voor 1 november gereed te hebben en aan de raad voor te leggen. Ook bij de behandeling van de kadernota is dit zo afgesproken.

2.1 De realisatie van een aantal ambities vraagt inzet van extra middelen.
De structurele en incidentele financiële gevolgen van het collegeprogramma zijn opgenomen in een financiële vertaling (Bijlage 2). De voorgestelde structurele inzet kan vrijwel volledig worden opgevangen binnen de beschikbare structurele ruimte in de begroting. Daarnaast wordt voorgesteld om een deel van de beschikbare incidentele ruimte in te zetten voor de uitvoering van het collegeprogramma.

3.1 Met dit document wordt een volledige financieel beeld geschetst.
Het is gebruikelijk dat de kadernota het raamwerk is waarbinnen de begrotingsvoorbereiding plaatsvindt. Omdat het collegeprogramma en de financiële vertaling op dat moment nog niet gereed waren kon de integrale afweging toen niet plaatsvinden. Om met de kennis van nu een zo volledig mogelijk financieel beeld te schetsen is het document ‘Begrotingsaanvragen bestaand/nieuw beleid en bedrijfsvoering’ opgesteld. Het spreekt voor zich dat dit een momentopname is. Dit document geeft een beeld van de wijze waarop het college de incidentele ruimte wil inzetten, welke ten laste van de AR worden gebracht of waarvoor een andere reserve kan worden ingezet.

4.1 Het beschikbaar stellen van middelen vindt plaats bij de behandeling van de programmabegroting 2027.
De financiële bijlagen ‘Financiële vertaling collegeprogramma’ en ‘Begrotingsaanvragen bestaand/nieuw beleid en bedrijfsvoering’ laten zien hoe het college de financiële gevolgen in de programmabegroting 2027 wil verwerken. Zoals besproken in het Presidium (planning behandeling Kadernota 2027-2030 op 10 maart 2026) gaat dit in de vorm van een begrotingswijziging. De behandeling van de programmabegroting 2027 en begrotingswijziging vindt plaats in de raadsvergadering van 12 november 2026.

5.1 Hiermee is helder welke stappen worden gezet om ook in en na 2028 tot een sluitende begroting te komen.
Het meerjarenperspectief is voor 2028 en verder negatief. Aan de hand van de analyse van BDO vindt de komende periode een uitwerking van ruimtebiedende maatregelen plaats. Daarbij wordt door het college, met inbreng van de raad, een integraal voorstel gemaakt dat niet per se alleen is gericht op het terugdringen van het financiële tekort, maar indien nodig ook op het maken van keuzes over welke activiteiten, opgaven en ambities worden voortgezet, aangepast of beëindigd ten gunste van mogelijke nieuwe prioriteiten voor de komende jaren. Deze uitwerking zal landen in de kadernota 2028-2031.

Kanttekeningen/risico's

2.1 Het financieel beeld is van veel factoren afhankelijk.
Het meerjarenperspectief is met grote zorgvuldigheid samengesteld. Tegelijkertijd zijn er veel afhankelijkheden en onzekerheden die van invloed zijn. Zowel op nationaal als internationaal niveau. Het blijft dan ook een momentopname. Los van de deze ontwikkelingen, waar de gemeente beperkt of geen invloed op heeft, is er ook een aantal grotere ontwikkelingen voortvloeiend uit eigen ambities die maken dat het meerjarenperspectief onder druk staat of verder kan komen te staan.

Alternatieven
De raad kan besluiten om andere inhoudelijke en financiële keuzes te maken en daarmee geen of niet de volledige dekking voor uitvoering van het collegeprogramma beschikbaar te stellen.

De raad kan besluiten om meer structurele verplichtingen aan te gaan. Daarmee wordt de toekomstige opgave echter groter. Hierdoor zal een groter bedrag aan ruimtebiedende maatregelen moet worden gevonden.

De raad kan besluiten om meer incidentele middelen in te zetten (tot aan de risiconorm), waardoor de stand van de AR lager wordt.

Vervolg
- De gemeentebegroting en begrotingswijziging worden in de raadsvergadering van 12 november behandeld.
- Richting de kadernota van 2028 gaan we met de raad in gesprek over ruimtebiedende maatregelen en de integrale afweging en prioritering van de verschillende opgaven en ambities.
- De komende vier jaar gaat het college aan de slag met de uitvoering van het collegeprogramma.

Participatie
Voor de totstandkoming van dit voorstel heeft geen (inwoners)participatie plaatsgevonden. Het voorstel is intern integraal voorbereid.

Financiën
De financiële vertaling van het collegeprogramma mondt uit in structurele en incidentele lasten. Het college stelt voor om voor dekking van de structurele lasten het budget nieuw beleid van 2027 in te zetten, gecombineerd met het budget onvoorzien structureel 2026. De voorgestelde structurele inzet bedraagt € 311.000. Dit betekent dat het resterende saldo van de begroting 2027 incidenteel kan worden ingezet.

Voor dekking van de incidentele lasten is de ruimte boven de risiconorm berekend. De nieuwe rekenmethode op basis van het coalitieakkoord is gebruikt. Hierbij wordt opgeteld het saldo van de begroting 2027. Het voorstel van het college is om de berekende beschikbare ruimte van € 7,6 miljoen voor € 5,6 miljoen in te zetten.

Met deze middelen, zowel incidenteel als structureel, kunnen de financiële gevolgen van het collegeprogramma worden gedekt en is er ruimte voor begrotingsaanvragen bestaand en nieuw beleid en bedrijfsvoering. Daarnaast blijft € 2 miljoen beschikbaar voor investeringen die structurele

besparingen opleveren en voor het dempen van toekomstige lasten. De concrete voorstellen zijn in de bijlagen opgenomen.

Bijlagen
Bijlage 1: Collegeprogramma 2026-2030 *Hjoed dwaan wat moarn freget*
Bijlage 2: Financiële vertaling van het collegeprogramma
Bijlage 3: Begrotingsaanvragen bestaand/nieuw beleid en bedrijfsvoering
Bijlage 4: Proces plan van aanpak sluitende begroting 2028

Burgemeester en wethouders van Waadhoeke

, burgemeester

, secretaris

NR.: 2026-245782

De raad van de gemeente Waadhoeke

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Waadhoeke van 28 september 2026;

B E S L U I T

1. Kennis te nemen van het Collegeprogramma 2026-2030 *Hjoed dwaan wat moarn freget*;
2. Kennis te nemen van de 'Financiële vertaling van het collegeprogramma';
3. Kennis te nemen van de 'Begrotingsaanvragen bestaand/nieuw beleid en bedrijfsvoering';
4. De financiële gevolgen van de besluiten onder 2 en 3 te verwerken als 1e begrotingswijziging bij de programmabegroting 2027 die op 12 november 2026 ter besluitvorming wordt voorgelegd;
5. In te stemmen met het 'Proces plan van aanpak sluitende begroting 2028'.

Aldus vastgesteld in de openbare

raadsvergadering van 22 oktober 2026

ner2 , voorzitter

, griffier

Dit document is digitaal ondertekend.